İletişim ve Dil

1. Dil, iletişimin temel ögesidir. Dil aracılığı ile insanlar duygu, düşünce ve hayallerini ifade eder ve birbirleriyle iletişim kurarlar. Taşıdığı değerler ile bir milletin fertlerini bir arada tutan dil, geçmiş ile gelecek arasındaki en önemli köprüdür.

Bu parçada dilin hangi özelliğine değinilmemiştir?

A) Canlılığına
B) Yansıtıcılığına
B) Aracı oluşuna
C) Toplumsallığına
E) Birleştiriciliğine

2. Dil ile - - - - arasındaki münasebeti bilen bir kimse dili tek başına almaz. Zira dilde her kelimenin ses, şekil ve manasını tayin eden odur. Yunus Emre'nin şiirlerinin dilini, yazıldığı devir ve çevreden ayrı ele alamazsınız. Nitekim onun eserlerinin kökleri yetiştiği topraklara sımsıkı bağlıdır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) düşünce B) edebiyat C) insan
D) kültür E) iletişim

3. Maksim Gorki, fırıncı çıraklığı yıllarında, Tolstoy'un bir hikâyesini okurken öylesine kendinden geçer ki acaba kâğıdın içinde efsunlu bir şey mi var diye havaya kaldırır, bakar. Tabi beyaz sayfa üzerinde siyah harflerden başka bir şey görmez. Saf fırıncı çırağını etkileyen unsur ise o ak sahife üzerinde yazılı kara harflerden başka bir şey değildir. Harfler, seslerin işaretleridir. Kelimeler ise seslerden oluşur. Yazılı veya sözlü işaretlerle, göz önünde bulunmayan her şeyi göz önüne getirebilir, ölüleri diriltebilir, ağaçları konuşturabilirsiniz. Bu, büyü değil de nedir?

Bu parçaya verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gorki'nin Çıraklık Yılları
B) Yazı Dilinin Önemi
C) Dillerin Kökeni
D) Harfler ve Sözcükler
E) Dilin Gücü

4.
I. Dil, bir ulusun aynasıdır; bu aynaya baktığımız zaman, orada kendimizin en gerçek yansımasını buluruz.
II. Dili başka dillerin sözcüklerinden uzaklaştırıp temiz tutmak; tıpkı vücudunu, vicdanını, evini, köyünü ve şehrini temiz tutmak gibi ahlaki bir ödevdir.
III. Dili zengin olanın aklı büyük, hayali geniş mi geniş, fikir evreni ise uçsuz bucaksız olur.
IV. Ülkesini, yüksek istiklalini korumasını bilen Türk milleti, dilini de yabancı diller boyunduruğundan kurtarmalıdır.
V. Bir milletin gerçek yurdu onun dilidir, bir milleti tanımak isterseniz dilinden başlamalısınız.

Numaralanmış sözler konu bakımından eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

5. Türkiye Türkçesinde son yıllarda özellikle televizyon, gazete ve İnternet başta olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçlarının güçlü etkisiyle konuşma dilinde var olan birçok unsurun yazı diline yansıtılmaya çalışıldığı görülmektedir. Örneğin "- - - -" şeklindeki bir yazım bunun tipik bir örneğidir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bu parçadaki boşluğa getirilemez?

A) Kapıyı kitlediğimden emin değilim.
B) Zonguldak'a ne gün yağmur yağdı?
C) Sendeki dede yadigârı saate noldu?
D) Terziye kaç dakkada giderim.
E) Onlar burdan asla ayrılmazlar.

6. Karın lapa lapa yağdığı anlarda bir adam alelacele eczaneye girdi ve tuttuğu buruşuk kâğıdı ıslak elleriyle kalfaya uzatıverdi. Kalfa, kâğıdı almadı; adama kaşıyla diğer müşterileri gösterdi. Bunun üzerine adam başını eğerek sıranın en arkasına geçti.

Bu parçada iletişim ögeleri ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

A) Adam-Gönderici
B) Eczane-Bağlam
C) Diğer müşteriler-Alıcı
D) Adamın sıraya geçmesi-Geri bildirim
E) Kalfanın mimiği-Kanal

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

7. Divanu Lugati't-Türk'ten beri Türkçe sözlüklerde örneklerine rastlanan argo, ortak dilden beslenen ancak ondan ayrı olarak belirli topluluklara mensup insanların sözcüklere ve sözlere yeni anlamlar yükleyerek oluşturduğu hususi bir dildir. Denebilir ki argo, dilin yaramaz çocuğudur. Argo kullanan kişi herhangi bir sebepten dolayı iletisinin sınırlı bir kesim tarafından anlaşılmasını ister. Argo aslında bir başka türlü söyleme, böylece "söyleyebilme"nin yoludur. Bu yolda kimi zaman ince bir alaya kimi zaman örtmeceye kimi zaman da mecaza rastlamak kaçınılmazdır.

Bu parçadan argo kavramı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Genel dilin etkisinde oluşmuş özel bir dildir.
B) Söylenmek istenenin gizlenmesi esastır.
C) Çok anlamlılık bakımından zengindir.
D) Bir tür dil kusuru kabul edilir.
E) Köklü bir geçmişe sahiptir.

8. Bu doktorlar bir âlem arkadaş! Neredeyse söylediklerinin hiçbirini anlamadım. Görünen o ki bildiğimiz Türkçeden ayrı olarak yalnızca kendi aralarında kullandıkları bir söz dağarcığı ile de iletişim kurabiliyorlar. Yazıları da bir acayip! Hepimizin bildiği harfler ama şekil şemal kargacık burgacık. Dumanla ya da ışıkla haberleşseler sanki daha iyi olacak. Hoş, benim kulaklarla beraber gözler de emeklilik dilekçesini verdi lakin yine de kâğıttaki yazıdan doktorun beni nereye gönderdiğini anlamış oldum. Dilim de dönmüyor ya bizim oralarda söylendiği gibi "Rütgen cekilcekmiş." Zaten aklımdakileri İstanbul Türkçesiyle diyebilseydim bu kafayla âlim olurdum alimallah!

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine bir gönderme yoktur?

A) Standart dile
B) Bazı iletişim araçlarına
C) Dilin alıcıyı harekete geçirme işlevine
D) Jargona
E) Beden diline

9. Bir suna uçurdum Çıldır elinden
Arpaçay'ı Gars'ı geçin durnalar
Yoluz uğrarısa bah Gağızman'a
Fuat Bey'de bir çay için durnalar

Bu dizelerle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Ağız özelliği gösteren ifadeler vardır.
B) Örneklemeye başvurulmuştur.
C) Dil, sanatsal işlevde kullanılmıştır.
D) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
E) Sade ve içten bir söyleyişe sahiptir.

10. Bugünlerde sokaklarımızın ve caddelerimizin yabancı kelimelerle kirlendiği doğrudur ama bence Türkçenin asıl derdi, bir ur gibi sokaklarımızı ve caddelerimizi saran yabancı kelimeler değil, bizim Türkçe yaşamayışımızdır. O kafelerde içtiklerimiz, o arenalarda attığımız naralardır asıl Türkçeyi yaralayan. Niçin yabancı kelimelere meylediyoruz çünkü hayatımızı Türkçe yaşamıyoruz. Türkçenin kelimelerinin de bize yetmeyeceğini düşünüyoruz. Sadece tabelaları indirdiğimizde Türkçenin dertleri son bulmayacak bence. Türkçenin derdine derman olmak istiyorsak önce başkalarının hayatını yaşamaktan vazgeçmeliyiz.

Bu parçada asıl yakınılan durum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yabancı kökenli sözcüklerin yaygınlığı
B) Millî kültürden uzaklaşılmasının dilde bulduğu karşılıklar
C) Dilin kullanımına dair dikkatsizlik
D) Çağın gereklerine ayak uydurulamaması
E) Türkçenin duygu ve düşünceleri ifadede yetersiz olduğu algısı

11. Ali Bey, komşusu ile sohbet ederken ertesi gün bahçeye inip kuru yaprakları toplayacağını söyler.

Ali Bey'in komşusu aşağıdakilerden hangisini söylerse dili göndergesel işlevde kullanmış olur?

A) Meteorolojiye göre yarın hava yağmurlu olacakmış.
B) Harika! İşte benim çevre dostu komşum.
C) O zaman gel de bendeki tırmığı vereyim.
D) Geçen gün diktiğimiz fidelere de su tutar mısın?
E) Yaprak sıkılmıştı ağaçtan / Bahaneydi sonbahar

